

NAZORY

BULLETIN CZO SSM ZTS

*"U nás je to s přestavbou
úplně v pořádku...
Nic se nedeje."*

3-4

89

Žhavě téma bylo trefou

„O ekologických problémech se už mluví i přese, ale lidé mnohemu ještě nedovědí. Slyšeli jsme tu třeba o zkušenostech našich prvních členů hnutí Greenpeace ze Slovenska. I oni se snaží veřejnost seznámovat se znepekujícími fakty ze svého okolí. S návrhy na řešení či diskusi ale u odpovědných často neuspějí... U tento názor se v sobotu mimo jiné podělili mladí Jihočeši s Karlem URBÁNKEM, členem předsednictva ÚV KSČ a předsedou výboru pro stranickou práci v ČSR. Na vimperském Mezinárodním setkání mládeže na Sumavě vedl stranickou a vládní delegaci, která si s účastníky popovídala přímo mezi stany. „Před odpovědností řešit problémy, nikoli je přecházet, by neměl uhýbat nikdo,“ zněla odpověď. „Zvláště tváří v tvář mladým, které tyto otázky logicky páli víc než kohokoliv jiného.“

Dotazy, často na tělo, doslova přechly. I na adresu tří přítomných ministrů. Spolu s předsedou ÚV SSM Václavem MOHORIČOU totiž přišli za federální ministerstvo zahraničních věcí Jaromír JOHANNES, za ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČSR Jana SYNKOVÁ a za české ministerstvo vnitra s životního prostředí Václav JIREČEK. Ten pod plachtou ekostanu v palbě dotazů nakonec místo slíbené hodiny bez oddechu setrval fotbalových 90 mi-

sekund ekologickou inspekci? — „Ano, sa-

mi ji nyní navrhuje.“ Jak to skončí s vyslancem na Pálavě? — „Nepředvíháme. Sam si ale myslím, že tentokrát ve prospěch hlasu ochránců.“ Kdy se zruší výjezdní doložky? — „Tu je věc federálního ministerstva, ale tato otázka bude zřejmě posuzována v kontextu se zjednodušováním administrativních postupů.“

Mladí měli o čem diskutovat i mezi sebou. Byl od toho někdy bolely i ruce. Třeba Danuta Pawluczukovou a Valdemara Zatrzewského z Polska: „Překládalo se do angličtiny, němčiny, češtiny. My z Východu, co dobře vládneme jen rustinou, jsme měli trochu smůlu.“

lut. Neodmítli ani „prodloužení“ o další půlhodinu v hloučky, který ho zajel ještě při odchodu. „Ingpong názorů nerynechal žádnou oblast. Jste pro centrální

I tak si, každý po svém, popodali třeba s kluky z Hradce Králové. Když došlo na zplodiny, které prý v jejich vojvodství, kous od našich hranic, šlší závod výrobu hnojiv, překladatele nej třebovali. Podobné hloučky se s valy v jeden velký ekologický de-park. Nejčastější témata? — ména zkušenosti, osob, informa. „Zijeme v souladu s přírodou. Neškodíme, neznečišťujeme, konce ani neblušíme,“ smáli opodál kluci ve strakatých trenkách. Svě mistrovské kous na skateboardu přijeli předve z Prachatic. To, co hloučí a z čišťuje, však užškodilo právě ji. To když se couvající náklad projel i přes jejich prkýnko

bratru za tři tisíce. Sport tu a byl spíš odraťováním. Stejně i ko noční rockové hody se skupinou Citron, kapelou Dialog SSSR a dalšími.

Svátek dialogů v tónině mír ekologie dostával mezi nedělní balením a odjezdy ve všech jazcích až nečekaně shodně vysvědčení: tehle tvář „Sumavy“, to onol A její mezinárodní kobát téma žhavě pro mladé odkudli by neměly být odloženy po je né sezóně.

VYPRÁVĚJTE SVÉ PARTNERCE

O EKOLOGICKÉ KATASTROFĚ!

Na jedné z panelových disků věnované občanským aktivitám v boji za ochranu životního prostředí a mír, účastníci zformovali též doporučení a požadavky ve vztahu k odpovědným instancím a vládám svých zemí. Lze říci, že mezi nimi napříkladem nejvíce k pravidelnému informování veřejnosti, a zejména mládeže, o vlivu kvality životního prostředí na národní i mezinárodní situaci. Zaznívá zde i požadavky na komplexnější ekologických exkurzích, předkládaných již ve fázi prvních rozhodujících investičních akcí. Doporučení se týkají například ustavení společné komise ČSSR, MLR a Rakouska, která zkontroluje kvalifikovaných zastupitelů odpůrců soustav vodních Gabčíkovo-Nagymaros, která posoudila optimální řešení v jeho stavu.

"Znovu zdůrazňujeme, že ozdravení životního prostředí patří k základním podmínkám dalšího rozvoje naší společnosti, jeho tvorba a ochrana je záležitostí nás všech, bezprostředně se dotýká každého člověka. Ob-
racíme se na všechny organizace NF, národní výbory, státní podniky,
družstva a další organizace, aby svým dílem přispěly křešení těchto
problémů."

Toto je malý výňatek z "Prohlášení ÚV NF ČSSR, ČSR a SSR", přijatém
na společném zasedání dne 27.6.1989, na kterém se projednávaly ak-
tuální otázky stavu, tvorby a ochrany životního prostředí a podíl NF
na tomto procesu.

Nutno ocenit SSM, který aktivitu na tomto poli vyvíjí již řadu let
(připomenou jenom organizované hnutí Brontosaurus a Strom života) a
další organizace namátkou ČSOP.

Poslední velká výměna názorů na toto téma proběhla 1. až 4. června ve
Vimperku na Mezinárodním setkání mládeže na Šumavě (z naší podnikové
organizace SSM se ho zúčastnili s.Kukačka-tajemník PV SSM a s.Dub z
ETD-ochránář tělem i duší).

V průběhu setkání proběhla řada diskusí (viz výstřižek z Mladé fronty

Zformulovaná doporučení a požadavky účastníků k odpovědným institucím
a vládám svých zemí z panelové diskuse na setkání si můžete přečíst
dále v tomto čísle.

-eh-

PROHLÁŠENÍ Z MEZINÁRODNÍHO SETKÁNÍ MLÁDEŽE VIMPERK

My, níže podepsaní, kteří jsme se sešli ve dnech 1. - 4. června 1989
ve Vimperku v Československu, si uvědomujeme nebezpečí vyplývající
z ničení životního prostředí. Je to především naše budoucnost a bu-
doucnost našich dětí, která je ohrožena.

Proto A

1) požadujeme, aby vlády a odpovědné instituce pravdivě infor-
movaly veřejnost a zejména mládež:

a) o vývoji kvality životního prostředí ve své zemi a v mezinárodním
srovnání.

b) o zdravotních, sociálních a ekonomických důsledcích zhoršování
kvality životního prostředí.

c) o příčinách zhoršování kvality životního prostředí a opatřeních
přijatých pro zásadní změnu přístupu k tomuto problému.

Jsme přesvědčeni, že co nej přesnější informovanost nejširší veřejnosti
je prvním nezbytným a zároveň nejdůležitějším a neúčinnějším krokem k
řešení problému ochrany životního prostředí. K tomu je nutné zajistit
všem občanům volný přístup k informacím v této oblasti.

2) požadujeme, aby všechny připravované investiční akce byly komplexně hodnoceny s plným respektováním jejich ekologických souvislostí v průběhu přípravy, výstavby, využívání, demolice a rekultivace, a to zvláště u staveb zasahujících do přirozených ekosystémů. Toto hodnocení by měly provádět také nezávislé skupiny expertů, případně za účasti zahraničních odborníků. K tomu je nezbytné zajistit včasnou informovanost široké veřejnosti o všech významných projektech, které mohou negativně ovlivnit kvalitu prostředí.

3) požadujeme, aby podobným způsobem byly hodnoceny ekologické parametry všech výrobků a zahrnuty do ceny.

4) požadujeme, aby vlády a vládní instituce podporovaly činnost mládežnických a jiných organizací a iniciativ zaměřených na péči o životní prostředí - spolupracovaly s nimi při realizaci strategií směřujících k trvale udržitelnému a ekologicky šetrnému rozvoji v národním, kontinentálním a globálním měřítku a umožňovaly všem občanům volně vyjadřovat své názory na ekologické problémy a poskytovaly prostor těmto názorům v hromadných sdělovacích prostředcích.

5) požadujeme, aby do Ústav všech států bylo zakotveno:

- a) právo všech občanů na kvalitní životní prostředí a právo na shromažďování, rozšiřování a publikování informací o kvalitě životního prostředí, důsledcích a příčinách změn této kvality a možnostech řešení ekologických problémů.
- b) povinnost všech občanů a institucí aktivně přispívat k péči o životní prostředí a poskytovat informace se vztahem k životnímu prostředí široké veřejnosti, pokud to již v Ústavě není obsaženo.

6) požadujeme, aby byly podstatně zracionalizovány systémy řízení péče o životní prostředí v národním i mezinárodním měřítku a to včetně:

- a) vytvoření účinné legislativy usměrňující vztah k životnímu prostředí.
- b) ustavení institucí odpovídajících za komplexní řízení péče o životní prostředí.
- c) integrování péče o životní prostředí do všech programů a plánů.
- d) vytvoření ekonomických a jiných nástrojů stimulačních péči o životní prostředí.

Při řízení péče o životní prostředí vycházet z principu demokratizace společnosti a decentralizace rozhodovacích pravomocí při současném zlepšení kvality koncepční a koordinační funkce státu.

7) požadujeme, aby byly podstatně rozšířeny systémy školní a mimoškolní ekologické výchovy.

B

Upozorňujeme na tyto klíčové problémy vztahující se k životnímu prostředí, které byly podrobně diskutovány na seminářích.

1. Neúnosně vysoká, a v některých zemích (včetně Československa) stále rostoucí potřeba energie a surovin, která neumožňuje účinné řešení problémů životního prostředí.

2. Necitlivé zasahování do krajiny v podobě výstavby a provozu gigantických vodních děl, jako je soustava vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros (SVD GN) na území Československa a Maďarska, připravovaný průplav Dunaj-Odra-Labe (DOL) na území Československa, Polska, NDR a Rakouska a kaskáda přehrad na Katuní v SSSR na Altaji, které vedou k nevratnému narušování přírodního prostředí.

C Doporučujeme:

1. Využít situaci vzniklou rozhodnutím vlády MLR o pozastavení výstavby VD Nagymaros. K tomu:

a) v co nejkratší době ustavit společnou komisi vlád ČSSR, MLR a Rakouska složenou z kvalifikovaných zastánců i odpůrců SVD GN, která by doporučila optimální řešení situace s přihlédnutím ke stupni rozestavěnosti celé soustavy. Aktivisté SZOPK, ČSOP, hnutí Brontosaurus a Strom života SSM a Ekologické sekce Československé biologické společnosti ve spolupráci s International River Network jsou připraveni podílet se na práci této komise.

b) minimalizovat negativní důsledky stavby a provozu VD Gabčíkovo, zejména zajistit ekologicky nezbytné vzdutí hladiny ve starém korytě a v související ramenné soustavě.

2. Urychleně vytvořit při úřadu předsednictva vlády ČSSR komisi složenou z kvalifikovaných zastánců i odpůrců projektovaného kanálu Dunaj-Odra-Labe, resp. jeho části Dunaj Vítkovice, která by komplexně posoudila všechny souvislosti tohoto díla a vyzýváme ke stejnému kroku i vlády zainteresovaných států.

Aktivisté SZOPK, ČSOP, hnutí Brontosaurus a Strom života SSM a Ekologické sekce Československé biologické společnosti ve spolupráci s International River Network jsou připraveni podílet se na práci této komise.

Nepřipustit zahájení prací na projektu DOL, a to ani přípravných prací před rozhodnutím vlády ČSSR o této otázce.

3. Urychleně publikovat závazné materiály OSN a jiných mezinárodních organizací vztahujících se k problematice životního prostředí. Především publikovat zprávu OSN "Naše společná budoucnost".

4. Rozšířit možnosti mezinárodních výměn a umožnit mladým lidem volné cestování.

5. Doporučujeme všem vládám, aby nechápaly odpady jako odpady, ale jako druhotné suroviny.

6. Doporučujeme všem vládám, aby se snažily hledat a realizovat ekologicky nejbezpečnější získávání a využívání energie.

Podepsalo 294 účastníků setkání

Od příštího čísla začneme otiskovat výtah ze zprávy pro OSN vydané pod názvem OUR COMMON FUTURE - NAŠE SPOLEČNÁ BUDOUCNOST. Řešte se na září a další měsíce.

PRYČ S TÍM

S čím ? S rovnostářstvím. Jedna z definic hovoří o řízení kolektivu lidí jako o umění stimulovat. To je výzvižné. Naprosté většina lidských činností a aktivit se vyznačuje tím, že člověk je dělán a daleko větším zaujetím, snahou a elánem, jestliže ví, že jeho úspěchy či předstih před ostatními bude náležitě oceněn. A to buď osobně (zřejmě pro většinu z nás nejúčinnější " páka ") či spíše morálně - veřejně projeveným uznáním a pochvalou (ač se to někomu možná nezdá, i tato " páka " má značný závěr, což potvrdí každý kdo vychová děti - ať už vlastní nebo jako vedoucí dětského kolektivu - zde je to obzvláště markantní). Navíc i ten největší suverén ve skrytu duše přízná, jak je mu chvála příjemná.

Ovšem na druhé straně je zde nebezpečí záměny chvály za pochlebování, tj. falešného velebení něčeho, někoho průměrného ba i podprůměrného. I zde mnohý případy známe. Tomuto se lze ovšem vyhnout tím, že kritéria hodnocení bude předem jednoznačně definována, jasná, snadno prokazatelná a tedy i (a to je hlavní záruka) širokou veřejností kontrolovatelná.

A kde tuto metodu uplatnit ? Já tvrdím všude, kde se jedná o lidskou činnost a usiluje o co nejlepší výsledky. Samozřejmě každému se většinou ihned vybaví odměna za vykonanou práci, kde o plné naplnění tohoto hesla usilujeme již řadu let, bohužel zatím jen usilu. Ale na toto téma tuto úvahu nebudeme dál rozvíjet (až někdy příště) ale ukažme si její uplatnění v práci SSM. CZV SSM ve snaze o její dodržení a rozvinutí inovoval kritéria soutěže mezi jednotlivými ZO (je jich celkem 7) našeho závodu. Zde jsou hlavní informace:

- soutěž se vyhodnocuje 2x do roka, k 20. 7. a 20. 1.
- vyhodnocení provádí komise složená z předsedů ZO SSM a příslušných referentů CZV SSM, které bude předsedat místopředseda CZV SSM
- jednotlivé soutěžní oblasti budou hodnoceny body 7 - 1. O celkovém pořadí bude rozhodovat součet bodů z hodnocených oblastí
- tři nejlepší organizace budou odměněny dle rozhodnutí ŘZ a ZV ROH z prostředků závodu (1 000, 600, 400 Kčs) a budou mít přednostní možnost výběru atraktivních akcí CZV SSM,
- finanční částka bude použita dle posouzení ZO SSM
- při uvedení nepravdivých údajů je ZO vyloučeno ze soutěže

Soutěžní oblasti:

- IVP (průběh svazáckého vzdělávání, účast a pořádání akcí ...)
- vnitrosvazová (úroveň členských schůzí, práce s dětmi, evidence, přijímání nových členů)
- pracovní iniciativa (MI, prac.kolektivy, péče o ŽP - udržování patronátního pozemku, HRM..)
- kulturní (akce - účast, organizace...)
- sportovní (akce - účast, organizace...)
- hospodaření (čerpání rozpočtů, výdělečná činnost.)

Bližší informace na požádání poskytnou členové CZV, předsedové ZO. Atraktivní akce CZV zahrnují jednak zahraniční a jiné zájezdy, setkání mládeže apod. ale výhledově i možnost přidělování svazáckých bytů.

Vyhodnocení 1. pololetí bude uveřejněno v příštím - tj. zářiovém čísle NÁZORŮ

ANKETA:

Co očekáváš od SSM ?

Svou odpověď bych stručně vyjádřil asi takto: že SSM bude naplňovat své poslání být organizací mladých lidí pro mladé lidi A tedy jednak poskytovat možnosti k využití volného času a jednak hájit zájmy mladých lidí.

Pokud to mám konkretizovat, musím uplatnit dvojí hledisko - SSM jako celek a pak místní pohled tj. ZO a CZO SSM.

Z celkového pohledu vítám akce jako jsou PORTA, ROCKFEST, MISS ČSSR, mistrovství republiky v sálové kopané a v druhé oblasti možnost navrhovat členy SSM za kandidáty na poslance do zastupitelských sborů, veřejných a společenských funkcí a touto cestou ovlivňovat státní postupy v oblasti životního prostředí, sociálního zabezpečení, cestovního ruchu atd.

Z pohledu místního potom, že budu mít možnost vyvíjet činnost v kolektivu téměř vrstevníků - sporty - rekreačně i netradičně, zábalné akce (ať žije recese!), kulturní apod.- což mnohdy jako jeden nemohu. A na druhé straně, také pomoc při řešení některých problémů sociálních - bytová otázka, ale i třeba pracovních - proč se např. nepokusit o prosazení brigádní formy odměňování. Tolik tedy v kostce mé očekávání, samozřejmě jsem si vědom, že jeho naplnění je možné dosáhnout pouze tehdy pokud bude příslušná organizace, a celý svaz akceschopný. Tím se ovšem dostáváme k anketním odpovědím z minulého čísla a zde bych se nerad opakoval.

Po vzoru nového módního trendu vyhlašujeme nový druh soutěže. Naše soutěž se ovšem od ostatních podobných bude poněkud lišit. Vyhlašujeme volbu:

ŽENA ZÁVODU

Asi jsme Vás zarazili, ale vše vysvětlíme. Chceme, aby jste nám pomohli najít nej příjemnější, nejsympatičtější paní nebo slečnu. Ole našeho mínění může být žena krásná jak v 18 tak v 60 letech. Žena je sympatická svým vzhledem a vystupováním.

Jak tedy budete postupovat? Volbu si pořádně promyslete. Vyberte ženu, která Vás v našem závodě nějakým způsobem upoutala. Třeba k Vám a ostatním je velice ochotná, pomůže ráda a ve všem. Může Vám být příjemná pro svůj hlas.

Záleží tedy na Vás čemu dáte přednost-zda fyzickým vnaám, příjemnému vystupování či dalším přednostem našich žen. Nejsou stanovena žádná kritéria ani se nebude soutěžit v žádných soutěžních disciplínách nebude ustanována žádná porota. O všem rozhodnou pouze Vaše hlasy!

Napište tedy na lístek jména tří žen, které byste volili v tom pořadí, v jakém uznáte za vhodné. Lístek odevzdejte či zašlete na CZV SSM .Datum uzávěrky je pátek 13.října 1989. Bodování bude jednoduché: první žena na Vašem lístku dostane 3 body, druhá 2 a třetí 1 bod. Jediné omezující kritérium pro výběr žen je podmínka ,že se jedná o pracovníci našeho závodu.

Paní či slečna, která si získá Vaše největší sympatie bude slavnostně vyhlášena a samozřejmě odměněna.

ČEKÁME NA VAŠE ODPOVĚDI.

NEVÁHEJTE PIŠTE IHNEO!

BEZ PRÁCE NEJSOU KOLÁČE

-aneb-KAŽDÁ SRANDA NĚCO...

Staré přísloví a známé pořekadlo vstoupily opět do mé mysli koncem května letošního roku. Proč? CZV SSA připravilo několik akcí, mezi jinými i brigádu na výsadbu stromků do Hartmanic na Křemelné (to je skutečně jedno z posledních míst v Čechách, které jsme ještě nestáčili zdevastovat), dále brigádu v našem závodovém PT v lišicích a na začátek června brigádu v patronátním JZD Lukavice. Kromě brigády v PT hleděl CZV také na ekonomickou stránku - tedy finanční zisk, ne sice velký, ale jak se říká, každá koruna dobrá.

Ta první jmenované brigáda se měla uskutečnit poslední květnový víkend. Zdálo by se, že je atraktivní - krásná příroda, oblast pohraničí, kam se nelze sice mimořádně snadno dostat, možnost vzít s sebou své druhé polovičky, či milé, a to za 45,- Kčs na stravu (doma by snad taky šel - a asi ne za pouhých 45,- Kčs), ubytování a cestovné zdarma. A přesto celá brigáda, která byla známa téměř jeden měsíc předem, skončila fiaskem. Den před odjezdem zůstalo v akci pouze šest svazáků naší CZO a dva nesvazáci (Jarda Havlíček, Jirka Šimánek, Ota Pechlát se svojí druhou drahou polovičkou, Miluška Karlíková, Martin Jířák, Jirka Pejšil a nestor Zdeněk Donát mladší). Nutno podotknout, že se akce nemohli zúčastnit Láďa Klement, který musel zůstat na Den otevřených dveří a Jarda Zíbar s manželkou, který ulehl se zraněním nohy. Ložná si řeknete: Mohlo jich jet osm a byl by klid. Já si ale říkám: Proč mají jezdit na brigády stále stejní svazáci. Ne díky lhostejnosti dalších 290 členů naší CZO nebo alespoň valné části z nich se nikam nejelo, ono totiž těžko bude v lese čekat haňný, řidič véesky a správce ubytovny s kuchářkou až přijede osm škodováků trochu pomoci našim lesům. Teď se dostáváme k úvodnímu názvu. Ono se totiž kon-

cem září jede na zájezd do Polska. To je ta druhá část - ono to totiž skutečně bude něco stát, ale bez práce (tedy, když si nevzděláme), nejsou koláče. A já to ještě doplním: Kdo nepracuje, ať nejí. Je tedy na CZV aby určil, kdo z účastníků má skutečně jet a kdo by se jen vezl.

Najsem pesimista a věřím, že v Lišicích ani v LZD Lukavice se něco podobného nestane, a že lesní brigáda na začátku října (opět víkend) přesvědčí všechny, že tentokrát to byla náhoda.

JP

Beseda s vedením závodu

Ve čtvrtek 4.5. 1989 se uskutečnila beseda s vedoucími pracovníky našeho závodu. Setkání mělo za cíl neformálně diskutovat o problémech mladých lidí v ZTS.

Netno ocenit ochotu vedení závodu, závodních výborů KSČ a ROH s jakou přistoupili k zajištění účasti vedoucích pracovníků závodu. Přítomni byli ředitel závodu, vedoucí technického úseku, vedoucí DPÚ, zástupce vedoucího ekonomického úseku, zástupce vedoucího ÚKPP, předseda CZV KSČ a ZV ROH.

Ze strany svazků (na jejichž popud a popud předsedy CZV KSČ se beseda uskutečnila) bylo přistoupeno k v duchu požadavků současnosti k celé akci jako k akci nepovinné a dobrovolné. Přišlo cca 20 mladých pracovníků (někdo možná očekával účast podstatně větší, neboť jestliže voláme po změnách, neměli bychom propásnout žádnou šanci si o nich otevřeně promluvit s vedením závodu).

Názor na besedu jako takovou a její průběh se mohou různit. Podle mého soudu bylo každopádně přínosem, že přítomní měli možnost si opravdu neformálně vyměnit názory s předními vedoucími pracovníky (kohož využívali zejména Jirka Pejřil, Pavel Silovskv a Ruda Tausch) na problematiku odměňování pracovníků - dělníků, mistrů, THP včetně otázek osobních platů, snižování počtů pracovníků THP, samofinancování.

Cílem tohoto příspěvku není tlumočit obsah besedy, ale spíše navrhnout čtenáře na případné další setkání.

- eh -

Kopejme studně ať prameny sílí

Na jiném místě tohoto čísla je hojně diskutována otázka formálnosti SSK a určitě s ní do značné míry souvisí (jak se domnívám) i značně nepružná práce celé organizační struktury SSK. Toto je obdobné jako v jiných organizacích : základní organizace - celozávodový výbor - podnikový výbor - městský výbor - okresní výbor - krajský výbor - ústřední výbor (takto z pohledu našeho závodu).

A přenos informací jak zhora dolů tak hlavně zdola nahoru nepracuje tak, jak by měl a to hlavně přes více úrovní vždyť například pro běžné členy ZO je již od úrovně města činnost příslušného výboru zahaloována houstnoucí mlhou. Naopak nejvyšší orgány mají často značně zkreslenou představu o skutečném životě v jednotlivých ZO.

A tento stav je ke škodě věci, protože prostřednictvím ÚV můžeme dokonce ovlivňovat věci v celostátním rozsahu. Aby tento vliv byl ku prospěchu celé organizace, je nutné, aby se tak dělo v zájmu většiny z nás, což zase

bude možné jen tehdy, pokud se názory, náměty, podněty, připomínky vyvěraající z jednotlivých ZO po celé republice spojí do jedné mohutné řeky. Dosud se tak zcela naděje z nejrůznějších příčin. Pokud zůstaneme u našeho přirovnání pak některé prameny vůbec nevyvěraí, jiné vysychají, některé potoky a říčky se postupně vypaří, jiné ztratí svou dravost a sílu úpravou jejich koryta a některé třeba i skončí svou pout na některé přehradě.

Domnívám se, že poměrně časté vysychání pramenů si způsobujeme sami tj., že se ani nesnažíme či neumíme prosadit naše názory přes vyšší stupeň až třeba do IV. Ideální možnost k nápravě jsou sjezdy SSM - prostřednictvím svých delegátů máme velkou příležitost k vyjádření našich stanovisek, či přednesení návrhů přímo v nejvyšším orgánu. Otázka proč tuto skutečnost připomínám právě teď, kdy doba do příštího sjezdu se stále ještě počítá na roky? Inu proto, že poprvé nám tuto možnost nabídne celostátní konference SSM, která je svolána na 11. a 12. listopad 1989 do Prahy. Zúčastní se jí 988 delegátů, jenž budou zvoleni v září a říjnu.

Máme tedy cca 4 - 5 měsíců na to, abychom v naší CZO SSM ZTS dali dohromady případné návrhy, připomínky, stanoviska. Připomínám, že konference bude řešit nejdůležitější otázky činnosti SSM v období přestavby a demokratizace (což je téma takřka všezahrnující), dále zaujme stanovisko k připravovaným dokumentům týkajících se práce i života dětí a mládeže v ČSSR, projedná a schválí dokument Náš program přestavba a demokratizace, posoudí postup v přípravě V. sjezdu SSM.

Veškeré náměty je možno sdělit buď přímo na CZV individuálně nebo již jako názor celé ZO. Samozřejmě, že těmto návrhům vytvoříme místo i v NAZORECH.

Máme možnost pokusit se přispět svojí troškou do mlýna a konkrétně napomoci obnově naší společnosti. Neváhejme.

- eh -

KOURENÍ - BĚSNĚNÍ

Dnes už se všeobecně ví, jak působí kouření na zdraví kuřáků. V tomto případě je věda neúprosná. Kuřáci si mezi sebou sice vyprávějí téměř pohádkové zkazky o téměř pohádkových bytostech, které vykouřili denně 40 cigaret a ve zdraví se dožili vysokého věku. Nicméně argumenty kuřáků získávají stále více a více příznivců. Kuřákům se v tomto případě u nás nahrává špatně vedenou kampaní proti kouření. Akce Šance pro tři milióny má nápaditý název a celkovou myšlenku, horší je to s uskutečňováním jakéhokoliv boje proti kouření. Pokusme se teď shrnout fakta, která jsou z neznámých důvodů u nás málo známá.

Ročně se zpracuje ve světě 6 miliónů tun tabáku!!! K tomu je potřeba značné množství tepelné energie, která se získává spalováním fosilních paliv a dřeva. Státy, kde se tabák zpracovává, hlavně pak rozvojové země, získávají dřevo mýcením pralesů. A teď pozor! Na 1 tunu takto dosoušeného tabáku se spotřebuje 1 ha lesa. Vyjímkou ovšem není ani poměr 1 tuna na 3 ha lesa. Zůstaneme-li u poměru nejmenšího (1 ha na 1 t tabáku) získáme fantastických 2,5 miliónů ha lesa! Toto zcela zbytečné drancování představuje 12,5% světové těžby dřeva. Když si uvědomíme další zbytečné drancování pralesů za účelem získání úrodné půdy, běhá nám mráz po zádech. Les je ekologicky jedinečným a hraje klíčovou úlohu v regulaci klimatických procesů.

Stejně bychom se mohli zamyslet nad podílem kuřáků na těžbě uhlí a ropy, to ukazuje na nepřímý podíl kuřáků při tvorbě "měsíční krajiny" v těžebních oblastech.

Další problém v současné době, kdy se na celém světě zabýváme otázkou nedostatku potravin, je pěstování tabáku. Tabák spotřebuje 2-10 krát více základních živin než kulturní plodiny pěstované k výživě. Vyžaduje 1-3 krát větší aplikaci pesticidů. Pěstování tabáku je tedy zbytečné vyčerpávání a zamořování půdy. Tato půda je úplně zbytečně zabrána na úkor potravinové produkce.

Teď, když jsme přešli argumenty, které nejsou u nás tak známe, jak by zasluhovaly, zamyslíme se nad některými nej-

obecnějšími tvrzeními kuřáků.

Asi to nejčastější je: Vykašlete se na nás! My do vás taky neštouráme. Až budou škodoväcký komíny mít filtry, já taky přestanu. Je to úplně fuk, ty cigarety ani zdaleka nejsou to co chemičky, elektrárny a automobily. Prostě jsou to argumenty toho typu: Když jsou u Amazonky lidojedi, proč by nemohli být tady? Ale pozor! To zdaleka neplatí. To nám opět dokazují četná vědecká bádání. Kouření vůbec není m a l í - c h e r n o s t ! Analytické studie cigaretového kouře totiž ukazují, že kuřáci nejen pro sebe, ale i pro své okolí v bytech, na pracovištích, veřejných prostorách, ba i na ulici, kontaminují bezprostředně vdechovaný vzduch daleko většími dávkami škodlivin než hustá doprava a celková průmyslová emise. Smutné ovšem je, že vás stejně kuřák pošle do ... Ti už nevěří ničemu. Vše je pro ně pustá lež a propaganda. Řekněte mi, kam na to chodí?

Zamyslíme se dál! Vliv kouření na mládež je taktéž alarmující. Kuřáci svým doslova smradlavým návykem učí naše nejmenší vidět v cigaretě něco chutného a dospěláckého. Dnes se pořádný frajer na zábavě bez cigarety neobejde (alkohol je otázka jiná). To, že nás nevzrušuje, kolik mladých si u nás zbytečně kazí zdraví návykem na cigarety, je věc bezohlednosti.

Tak se ničí cigaretami mladí semi a my jim dopomáháme naším zářným příkladem. Každý kdo v dnešní době jakýmkoli způsobem působí či chce působit na mládež, by měl automaticky nekouřit. To se týká učitelů, rodičů, vedoucích, partáků, politických představitelů od těch nejvyšších až po ty poslední články v dlouhém řetězu.

Jestliže už jsme tak sobečtí a náš cigaretový dým necháme vdechovat naše děti v domácnosti, či kdekoli jinde, musíme si uvědomit, že děti v takto zakouřených místnostech denně vykouří jednu až jednu a půl cigarety denně. Děti jsou potom daleko víc náchylné na onemocnění horních a dolních cest dýchacích, je u nich poškozená obranyschopnost organismu a v daleko větší míře jsou ohrožené astma bronchiale.

Dalším nehorázným tvrzením je ohánět se společenskou

Vladimír Benčík

„Jedno je jisté, Marie. Během jízdy nemůžeme řešit otázky našeho manželství.“

SPRÁVNĚ: TĚ, MATEŘE, PÝTL ŽDEM ANI VÍME NA VÍŠE ŠPORTOVANÍ V MĚSTĚ
A ŽENY ŽDEM SI ROZUMĚJEME. BOJÍM - MĚSTSKÁ, KŘÍŽENKA, LUCIE, ANTONIA,
SARAJE, MĚSTSKÁ, DÍK A MĚSTSKÁ.

Vladimír Benčík

„Už zase táhnou lososi, lososi v tomatě!“

Vladimír Benčík

„Krásný čas, není-liž pravda, mládenci! Nešťastí existuje věci, které námůžeme řídit my.“

VLADIMÍR RENCÍN

Tolik v odpovědi na vaši tvrdou, ale oprávněnou kritiku nedostatků v naší práci. S pozdravem Jen počkej, zajíci! Datum, razítko."

prospěšností kouření. Předsednictvo vlády uveřejnilo zprávu, která nás seznámilase **ziskem** plynoucím z kouření a celonárodního alkoholismu. Výnosy z daní za tabák a alkohol činí celkem 23 mld korun ročně. Z těchto zisků se částečně dotuje mléko (8,7 mld), maso (4,3 mld), ovoce (2,3 mld), palivo (3,9 mld). Asi nikdo neporovnal výdaje vydané ve zdravotnictví na oběti alkoholismu a kouření s daněmi za cigarety a alkohol.

Končíme naše zamyšlení nad kuřáky. Většina jich mávne rukou a půjde si zapálit. Vy ostatní jim ale každý den hučte do hlavy: "Ničíš lesy, buduješ měsíční krajinu, kazíš děti, bují v tobě **rakovina** ..."

Kouření je ve 20. století absolutní nesmysl. Ve vyspělých státech to pochopili. Počet kuřáků tam rok od roku klesá. Pojďte se jim alespoň v něčem vyrovnat!

Mám spoustu dobrých kamarádů kuřáků. Všem bych chtěl věnovat toto zamyšlení.

-hp-

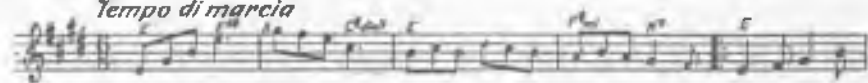
POCHOD PLEBEJCŮ

POCHOD ZE HRY „CAESAR“

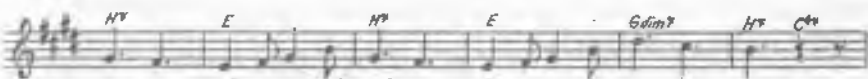
Slova: Voskovec ■ Werich

Hudba: Jaroslav Jeřek

Tempo di marcia

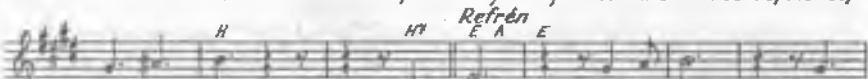
1. Vi - ce než - li
2. Se - di - me tu

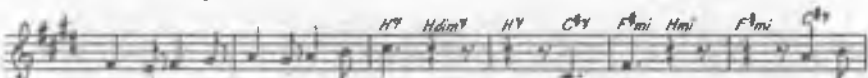
slá - va, vic než pol - ní trá - va je občan - ská svo - bo - da!
v kou - tech, no - hy, ru - ce v poutech, my - slí - me si však svo - je.

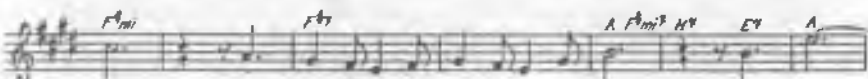
Ni - kdy se ne - zda - tí za - vřít ji v zá - lá - ti, svo - bo - da se
Do - kud hla - vu má - me, z hla - vy si zpí - vá - me v se - dě, vle - že,

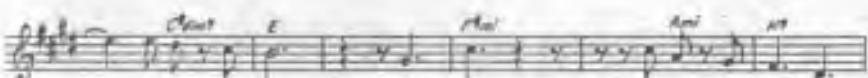
ne - pod - dá. 1-2. Na nás ne - pla - tí ni
ve sto - je:

pou - ta, o - ko - vy, ni ře - ře - zy. Pou - ta zre - za -

ti. Ta svo - bo - da v ře - ře - zech ne - vě - zi! Ta spo - u -

— tot se ne - dá, vždy - cky bourat se dá hla -

vou. Pou - ta zre - za - tí, sta - ré ře - ře - zo na nás ne - pla -

ti.

Blíží se doba dovolených a prázdnin pro naše děti. Chtěli bychom vašim dětem nabídnout alespoň jednu kratičkou povídku Jaroslava Foglara. Zároveň připomínáme, že se tento autor 6.7.1989 dožívá dva a osmdesát let.

Celá redakce srdečně blahopřeje.

0 zapomětlivém Bohouškovi

Každodenně v blízkosti našeho tábora lovil ryby malý hoch. Od božího rána do pozdního odpoledne vydržel mrskat prutem do vod, dívati se na splávek a plivati do řeky.

Z počátku si nás nevšímal, jako by tábor neviděl. Pak začal říkatí nasměle "maneta", když šel okolo a jednou si dodalkuráše konečně, zastavil se u podsady nejblíže u řeky a dal se s námi do řeči.

Odplivl si, zakýval uznale hlavou, prohodil, "že to tam máme hezký" a tím navázal s námi diplomatické styky.

A tak jsme se dozvěděli, že se jmenuje Bohoušek, že je tu na letním bytě, že maminka sedí vždycky tamhle na břehu... a vůbec, stali jsme se dobrými kamarády.

Bohoušek učil naše hochy jak se chytají ryby, prozradil jim kdy "berou" lépe na kočičí krav než na chleba a na červy a někdy na důkaz své obzvláštní přízně dal některému vyvolanci podržetí dokonce i svou plechovku se žízálama!

Ale při celém tom komfortu, s jakým byl na své rybářské zaměstnání připraven, nikdy nic nechytíl (mimo rýmy).

Až pojedete jednou do Ledče, najdete tam v blízkosti našeho tábořiště hromadu starých umyvadel, konví, džbánů, bačkor a podobně. To všechno našla Bohouškova udice. Jen ty rybičky zatracené se jí vyhýbaly!

Jinak byl Bohoušek velmi zapomětlivý. První co bylo, že se vůbec zapomněl dovoliti v hájovně, zda ryby smí chytat (pan hajný měl totiž rybolov v našem úseku pronajatý). Jindy zase zapomněl odevzdati u mlýnského převozu převoznickou pramici, na které se projížděl daleko po řece za účelem rybolovu, a lidé, čekající na převezení, si mohli plíce vypískat.

Tak jednou jakýsi strážda, než se dočkal Bohouškova příjezdu s lodí, snědl na břehu třičtvrti bochníku chleba a litr kyselého mléka, udělal z dlouhé chvíle dřevěné sedátko u přivozu a dva schůdky k němu, nabrousil mlynářům všechny nože, dvě kosy a několik srpů, spravil na severní straně plot a napechal z celého vrboví u potoka pískálky domů pro děti. Janom jeden prut si tenkrát nechal celý - na Bohouška, až přijede s lodí...

Skoro každý den zapomněl u nás na břehu zahnívající kočičí krav, na kterou lovil ryby, a jednou dokonce nechal tam v kamení zastrčené i dva pruty.

I rozloučit se zapomněl! Naposledy byl u nás dva dny předsím odjezdem a to tam zapomněl na břehu svoje botky, punčochy a flanelové podvazky s vyšitými brouky.

A ležely tam ještě když jsme odjížděli. Snad, chudinka Bohoušek, vůbec zapomně, kde je zapomněl...

-běžte do kina na film:

MISE

"Jezuité, to jsou ti, co pálili knihy, ne?"

To bylo všechno, co odpověděl osmnáctiletý mladík na dotaz, co ví o Společnosti Ježíšově (Societas Jesu - SJ). Tento nepravdivý názor na největší mužské řeholní společenství si můžeme popravit po shlédnutí britského filmu "Misie" (u nás promítán pod názvem "Mise"). Film natočil režisér Roland Joffe. Byl oceněn Zlatou palmou v Cannes. Festivalové ceny však nejsou podstatné, důležitý je obsah. Oč vlastně jde?

Roku 1516 dospěli Španělé k ústí řeky Rio de la Plata a záhy dobyli území v oblasti řek Paraná a Uruguay /na pomezí dnešní Argentiny a Brazílie/. S nimi přicházejí i misionáři, kteří chtějí šířit evangelium mezi Indiány Guaranii. Záhy se dospělo k poznání, že nestačí kmen kočovných lidí pokřtít, nýbrž je nutno nejprve domorodce zcivilizovat.

Tato myšlenka byla základem velkolepého experimentu, takzvaných redukcí. Redukce byly osady až s několika tisíci Indiány. Osada měla společný majetek - pole, pastviny, stáda. V jejím čele stála obecní volená rada. Výsledky práce se rozdělovaly mezi všechny obyvatele. Jezuité zavedli školní docházku, vzdělávání i náboženskou výchovu Indiánů.

První z redukcí /San Ignazio Guazú/ byla založena roku 1609. V době největšího rozmachu mělo misijní území 33 redukcí a s přibližně 130 000 obyvateli. Misionáři prosadili, že toto území /jezuitský stát Paraguay/ podléhalo přímo španělskému králi a Indiáni byli soubodnými občany království. Stát byl přísně uzavřen, cizinci do něj neměli přístup. Misionáři s nimi měli špatné zkušenosti. Rozvoj redukcí v duchu prvotního křesťanství trval asi 150 let. Pak přišla katastrofa.

Roku 1750 si Španělsko a Portugalsko vyměnily část kolonií, čímž redukce přišly o své nejlepší území. Portugalci také nemínili respektovat privilegia Indiánů a používali je jako otroky. Guaraniové se proti těmto násilnostem vzbouřili, ale byli potlačeni španělským a portugalským vojskem. Jezuité nemohli

protestovat, protože i nad jejich řádem se stahovaly mraky. Roku 1759 byli jezuité na popud markýze Pombala vyhnáni z Portugalska, roku 1767 je řád zlikvidován ve Španělsku, roku 1773 papež Klement XIV. na nátlak evropských panovníků řád rozpouští. /Obnoven byl roku 1814 Piem VII./Rozpuštění jezuitského řádu způsobilo zkázu celého kmene Guaraníů.

A do tohoto období nás uvádí film. Můžeme se obdivovat odvaze a vynalézavosti jezuitů při zakládání misí - misionář se vydává sám /jezuité mají ve zvyku pracovat spíše izolovaně/, vyzbrojen pouze hobojem, mezi Indiány získává jejich důvěru a zakládá osadu. Můžeme náhlédnout i do vnitřních vztahů řádu a ocenit hlavní prvek spirituality jezuitů - poslušnost.

"Nepěstujeme zde žádnou demokracii. Jsme členové řádu."

Kontakt s jezuitou vyvolává vnitřní přerod u šlechtice Rodriga. Původně lovec Indiánů - otroků /misie ležely blízko portugalských držav, kde bylo otroctví dovoleno/, v souboji zabil svého bratra a chce skoncovat se životem. Páter Gabriel ho vyzval: "Vidím zbabělce, který nemá odvahu žít."

"Není pokání, které by odčinilo můj skutek."

"Máte odvahu takové pokání alespoň zkusit?"

A Rodrigo zkusí. Stane se jezuitou a jde sloužit Indiánům, které dříve lovil.

Světským panovníkům jsou však jezuitské misie trnem v oku. Brání totiž výměně území v koloniích. Na jejich naléhání vyšle papež biskupa, který má jezuity donutit, aby musie apustili. Potom - možná - budou moci jezuité zůstat ve Španělsku a Portugalsku. Biskupovo posazení se tak podobá zrníčku mezi mlýnskými kameny. Po dlouhých vyjednáváních sáhne guvernér kolonie k hrubé síle a nechá misijní osady zlikvidovat vojskem.

"Byl však tento masakr nutný?" ptá se v závěru filmu biskup guvernéra. "Vzhledem k dohodám, které jsme uzavřeli, ano", hájí guvernér elegantně odpovědnost na hlavu biskupovi. "Nic si z toho nedělejte takový je svět." "Ne - takovým jsme ho učinili my. A takovým jsem ho učinil i já," odpoví biskup.

A divák odchází z filmu s otázkou: A co já? Jakým jsem učinil svět já?

MALÉ ZAMYŠLENÍ

Poněkud vyčpělí hrdinové

Nepochybují o tom, že celý náklad 120 000 (1) výtisků knihy Jaroslava Foglara Chata v Jezerní kotlině, kterou vydalo nakladatelství Olympia, byl bezmála úplně vyprodán. Zcela určitě k tomu přispěla dlouhá nevydáváná a mytická mlčenost okolo autorovy osoby. Než se spíše Jaroslav Foglarovi ještě zaslýchly o výchovu mnoha generací. Na druhé straně je však třeba objektivně doznat, že literární hodnota jeho knih je poněkud diskutabilní. Neboť čas opouští i tihle a lijdeme v podstatě jiná doba. V životě stojiš jako v literatuře nešťastněji lidé pouze dvou sort — černí a bílí, nebojíš padouši a kladašové. Jsme povážlivě lidé normální, obyčejní, v podstatě dohří, sam tam s nějakou chybíčkou. Taková orlem Foglar nazná. Jak říká Miralav Horolček, jsou to prostě boží. Nikdy nebyli ani chlapi, nebyl pak kluci, jejich mlava jest spisovná, archaiská, záhyby mají užlechtlivé, iřejší tělo i ducha, cpou se vitamíny. Pokud jim někdo někdy nevhodně slovo, jsou silně frustrováni. Kdyby za mnou přišla dívka: «Tělučko jsem nevděl synek, jenž zasluoží se největší opovření, poněkud jsem oopozdravil pání správcevo», asi bych je popadl za ruku a utíkal s ním do ordinace k MUDr. Cimlickému. A protože autor krotí jako archanděl Gabriel. Viz třeba Chata v Jezerní kotlině. Ludvíček Grygari si přákrátě slůvka s cigáckou, jak mu vaukne padouch Filip Strnad, a nestačí, aby mu byla špatná, ale okamžitě dostane otravu nikotinou a celkovou podsmacovnost plus a jen díky tomu, že si ušmýchl, že bude «mrtvý, ležící», slova hrobníkůvi o lopaty. Foglarovi hrdinové jsou prostě askutační, vyčpělí. Leč, pravda je i to, že jistě, kteří by vedli mládež k čistotě, odvaze, nejase. A to je už dlouhou dobu takovíto hrozná autorům umění pro mládež.

KARL ULÍK

60. RUDÉ PRÁVO
v pátek 19. května 1989

Vážený pane,

Rád bych Vám sdělil svůj názor na Váš článek v Rudém právu z 19. května 1989, který jste nazval (nebo redakce) — Poněkud vyčpělí hrdinové. Zřejmě měl nadpis vše charakterizovat jednou větou. Já tedy svoji odpověď nazvu: «Nic nového pod sluncem». Vaše kritika se totiž řadí mezi ty nechvalně známé z dřívějších. Dívá se na Foglarovy knihy očima dospělého člověka, který je po tom skoro vědecky rozebírá. Začnu hned Vaší první větou, která je jen z poloviny správná.

V době, kdy byl otištěn Váš článek, nebyl na pultech prodejen pouze náklad Chaty v Jezerní kotlině v počtu 120 000 výtisků. Ve skutečnosti Albatros vydal dalších 90 000 výtisků v dotisku a zároveň se prodávala tatáž kniha z Olympie, jejíž náklad činil dalších 120 000. Celý náklad tedy činí 330 000 výtisků jedné knihy. Váš další názor, že kniha beznadějně zmizí z pultů, již plně sdílím. Ovšem není to zaviněno mytickým mlčením kolem osoby Jaroslava Foglara. To samo o sobě na prodání více jak třicetistaticového nákladu nestačí. Příčinou je obliba foglarovců jak u dětí, tak dospělých, kteří jsou si vědomi výchovného účinku, který tyto knihy přinášejí. Chata v Jezerní kotlině je plná zvrátů a napětí pro kluky kolem dvanácti let, kteří chtějí něco prožít. Ostatně určitě se přesvědčíte sám. Až bude vycházet v pořadí již desátá foglarovka, bude rozprodána opět, i když se kolem Foglara mlčet nebude.

Děti, totiž na rozdíl od nás, nezajímá o kom se mlčelo a o kom ne. Chvalitebně od Vás je, že člověku, který vede celý život oddíl, spolupracoval s mnoha dětskými časopisy, napsal spoustu knih, které se stávají tím nejvýznamnějším co máme doma v knihovně, uznáváte jistě zásluhy o výchovu mnoha generací. Já však marně hledám někoho dalšího, kdo by se v tomto Foglarovi vyrovnal.

Píšete o diskutabilnosti Foglarových knih. Určitě názory mohou být různé. Teď jde jenom o to, aby nešlo opět o diskuze jednostranné, zaměřené proti autorovi. Největší váha by se měla dát hlavně názorům dětí a výchovným pracovníkům, kteří s mládeží pracují. Rudé právo by také mělo otisknout názory opačné, kterých určitě nebude málo.

Znovu s Vámi souhlasím, že čas oponou trhl, ale dodávám: "Stále potřebujeme mládež, která se snaží napodobovat hrdiny Foglarových knih. Ba, asi ji potřebujeme nyní více než jindy." Nemyslím si o foglarovkách, že jsou v nich zastoupení hrdinové bílí a černí. Naopak, jsou v nich chlápci různí. Takový Rychlonožka a Červenáček nejsou přeci vzor cnosti. Jsou to normální a obyčejní kluci, v podstatě dobří, sem tam s nějakou chybičkou, jak správně podotýkáte. Co se týká Miroslava Horníčka, myslím, že na Foglara nedá dopustit. Ve Vašem podání jeho názor na Rychlé šípy vyšel skoro negativně. Mluva Foglarových hrdinů se Vám zdá archaická a spisovná. To archaické se mi zdá přinejmenším přitažené za vlasy. Archaické mluvě bytlo stěží rozuměli. Myslím, že rozumné je používání většinou spisovné češtiny. To je přeci jeden ze záměrů autora. Snažit se populární formou naučit mladé, aby nebyli hrubí a sprostí. Kdyby měl Foglar takové hrdiny, asi by měl i takové čtenáře. Záliby mají Foglarovy hrdinové takové, které lákají dnešní kluky. Sportují, chodí do přírody, sbírají vše možné a hlavně ve všem soutěží. To Vám tedy taky vadí. Raději by jste viděl kluky courající se v partách po ulici, kteří nevědí co s volným časem?

Ani po dlouhém přemýšlení jsem nepřišel na to, co je podle Vás týrání těla a ducha. Snad by to mohlo být ranní čištění zubů, či každodenní cvičení, nebo snad schůzky oddílu. Knihy Jaroslava Foglara jsem četl už jako kluk. Zakládali jsme klub, snažili jsme být čestnými a plnili jsme modrý život. Plakal jsem vzteky, že foglarovky nevycházejí a že si je nemohu vypůjčit. Teď jsem pionýrský vedoucí a v práci si ověřuji jak foglarovky lákají dnešní mládež. Je to stejné jako za nás. Foglarovky znám dost dobře, ale že se ve foglarovkách děti cpou vitamíny, jsem si přečetl poprvé od Vás.

To jak dále zesměšňujete hrdiny Chaty v Jezerní kotlině, už podle mého názoru souvisí s novinářskou etikou. Na to Vám už určitě autor odpoví sám. Plně Vám fandím, aby za Vámi nepřišlo Vaše dítě a neřeklo ten nesmysl, který jste napsal, ale už vůbec nevím proč by na to měly mít vliv Foglarovy knihy. Ludvík Grygar si "nešlukl" několikrát z cigarety jak píšete. On měsíce vytrvale kouřil. To jste trochu pozměnil. A v takovém případě se Vám otrava nikotinem zdá opravdu nemožná?

Zkuste zajít někdy v pátek na nádraží. To děti odjíždějí domů z internátů a škol. Všimněte si jak jsou staří ti nejmladší kuřáci a kolik jich je. Většinou k cigaretě patří i jadrná mluva, při které normálnímu člověku svědí ruka. Takovou mládež si tedy vybereme? A Foglar dovede ty -náctileté podchytit, ukázat jim cestu k životu. Za to mu patří dík nás všech.

Foglarovská problematika je ve skutečnosti daleko složitější. Já pouze větu po větě rozebírám Váš článek a opakuji: "Nic nového pod sluncem." Kritiky na Jaroslava Foglara mi připadají jako opsané jedna od druhé a začali s nimi lidé, kterým šlo o úplně něco jiného než opravdu učinit mládež šťastnější. Ale to už zacházíme příliš daleko a k věcem, které zná každý, kdo se o spisovatele Jaroslava Foglara jenom trochu zajímá.

S úctou

Josef Bernard

KNIHA PRO CHLAPCE A DĚVČATA

Nakladatelství Albatros a Olympia připravila k vydání jednu z nejúspěšnějších knih J. Foglara, zvanou Chata v Jezerní kotlině. Obě vydání jsou doprovázena ilustracemi známého ilustrátora dětských knih a kreslíře Rychlých šípů Marka Čermáka.

Chata v Jezerní kotlině je knížka dobrodružná, vzrušující i napínavá. Hlavním hrdinou je Pavel Zeman, který se po smrti otce odstěhuje z velkého města do malého městečka Spálených Mlýnů. Jednoho dne při svých toulkách po okolí objeví krásné údolí, kam zřejmě dávno nevstoupila lidská noha a nazve je poeticky Jezerní kotlina. Tráví zde pak kouzelné chvíle, ale jednoho dne v ní objeví nenadálého vetřelce - spolužáka Ludvu Grygara. Brzy se ale z vetřelce stane nerozlučný kamarád. Kamarádství - to je křehká záležitost a zrada bolí ... Ale ne, další obsah vyprávět nebudu, ten už prožijí čtenáři sami.

Příběhy chlapců, snažících se žít jako indiáni, napodobovat jejich zvyky, jsou chlapeckému i dívčímu světu blízké. Všude lze nalézt tajemství. Každý se snaží být ten nejlepší a odrážet útoky špatných. A zrada kamaráda je úplně to nejhorší, co může někdo udělat ať už v dětském či dospělém věku.

Již čtyřicet let se diskutuje o knihách J. Foglara a jejich vydávání. Citujme tedy spisovatele všem blízkého, národního umělce Jaromíra Tomečka: "Když vznikl boj o spisovatele Foglara, či je to autor nebo ne, zda vydávat jeho knížky nebo nevydávat, postavil jsem se jednoznačně za něho. Právě tato literatura nám chybí a mladé čtenáře baví."

Chata v Jezerní kotlině je po knize Hoši od Bobří řeky nejvydávanější knihou J. Foglara.

1. vydání knihy Chata v Jezerní kotlině vydal pražský nakladatel Jan Kobes a vytištěna byla v jeho plzeňské tiskárně v dnešní Leninově třídě, kde je dodnes na fasádě nápis Jan Kobes. Bylo to v roce 1939. Obálku a ilustrace nakreslil Zdeněk Burian, kresby v textu byly od M. Mariguty.

2. vydání vyšlo v téže úpravě v roce 1940.

3. vydání bylo sešitové se stejnými ilustrátory a byly k němu vydány poloprátně desky. Kniha vyšla jako druhý svazek edice "Knihy táborového ohně" (sešity 10-19 v době od 14. 5. do 22. 10. 1941).

4. vydání vyšlo v roce 1946 v nakladatelství Jan Kobes a synové. Kniha vyšla opět s obálkou Z. Buriana, ale s ilustracemi Bohumila Čermáka.

5. vydání vyšlo v kartónové úpravě v roce 1969 v Mladé frontě s obálkou a novými ilustracemi od Ervína Urbana v nákladu 120 000 výtisků.

6. vydání /dle tiráže 5./ vychází v nakladatelství Albatros v sešitové úpravě /edice Karavana/ v roce 1988 v nákladu 150 000 výtisků (v roce 1989 dotisk 90 000). Obálka i ilustrace byly převzaty ze stejnojmenného seriálu nakresleného Markem Čermákem v roce 1969. Není to příliš šťastné řešení "okénka" kresleného seriálu po zvětšení a vypuštění "bublin" nejsou to pravé.

7. vydání /dle tiráže 6./ vychází v nakladatelství Olympia v kartónové úpravě v roce 1989 s barevnou obálkou a novými ilustracemi Marka Čermáka v nákladu 100 000 výtisků.

1. časopisecké vydání vyšlo jako příloha v sešitovém vydání románů Karavany v letech 1967-68 v číslech 1 až 8 bez ilustrací.

1. cizojazyčné vydání v roce 1960 v polském nakladatelství v nákladu 10 253 výtisků v překladu Rudolfa Janiceka s ilustracemi Stanisława Rozwadowskiego.

Kreslený seriál na motivy románu Jaroslava Foglara nakreslil Marko Čermák.

1. vydání -černobílé- příloha časopisu Svět v obrazech č. 31 (16. 12. 1969) až po č. 10 (r. 1970). Celkem 50 stran - 48 stran a obálka.

2. vydání -barevné- stejná úprava kreseb. Vychází spolu s dalšími kreslenými seriály jiných autorů v občasníku Kometa v č. 1 až 4 v roce 1989.

Antonín Rajský

Do našeho bulletinu může přispívat každý, kdo má zájem.
Příspěvky zasílejte na adresu:

CZV SSM závodu TĚŽKÉ STROJÍRENSTVÍ
k.p.ŠKODA Plzeň

N Á Z O R Y BULLETIN CZD SSM ZÁVODU TĚŽKÉ STROJÍRENSTVÍ

Redakční rada:Jaroslav Havlíček, Libuše Polívková,Olgá Vránová,
Josef Bernard, Jiří Berka, Lišák.

Toto číslo vyšlo: 14.7.1989

Redakci nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Cena: z d a r m a

K VĚCI

(MS 24/99)

Abych se o sobě dozvěděl, že jsem „protistátní zivel“ — musel jsem se vypravit na okrasní konferenci SSM a pionýrských pracovníků do Sokolova.

Oblékl jsem si tu sobotu džiny a bavěný pulovr se známem Komaomolské pravdy (dar družebního sovětského časopisu Sobesednik, který jsem vyhrál v redakční soutěži). Do tašky vložil novinářský blok a propisovačku, abych si mohl — stejně jako moji kolegové v jiných částech republiky — zapsat odpovědi na otázku: Kdy jsi chtěl(a) tleskat a kdy pískat? (Anketa vyšla v MS č. 21).

V sekci Postavení mládeže ve společnosti poslouchám úvodní projev. Zmatený, pseudoeideologické fráze. Pozastavovala se nad ním také pozorovatelka konference z ČUV SSM. Rečník — vedoucí sekce — nám posílá zprávu, že text vidí poprvé v životě a ani neví, kdo jej napsal. Společně s „pozorovatelkou“ pátáme po autorovi. Je jim dnes už bývalý předseda OV SSM. Setrváváme s ním několik minut u kávy v „soudružském přátelském hovoru“, diskutujeme o povrchních argumentech v jeho textu, což chápe jako kritiku ideového obsahu „referátu“. Říkám mu, že na rozdíl od něj jsem zastáncem dialogu s mladými konstruktivními neformály. Jako příklad, že se dělá — uvádím „Lennonovu Kampu“ a evazácké diskusní kluby. Kávu jsme dopili — jdeme každý ze svou prací. Předseda do mandátové komise, já dodávám anketu.

Ze několik dnů po prvních kolech okrasních konferencí se na ČUV SSM objevil dopis s hlavičkou OV SSM v Sokolově. Stížnost. „Na chování a vystupování mladíka v červeném tričku s nápisem a riflíky — na zástupce mládežnického časopisu.“ Pohutky k napsání stížnosti? Nenapadá mě nic jiného, než že „dopisová rána pod pás“ mála zabránit možné kritice konference v tisku. Možná, že vám tenhle sloupek přijde jako vyřizování si osobních účtů, ale myslím si, že celý případ nemusí být poučením jenom pro mne. Má navíc ještě pokračování: „Z dobře informovaných zdrojů“ jsem se dnes ráno dozvěděl, že na výjezdním zasedání uvolněných skupinových vedoucích Sokolovska se naprosto vážně hovořilo „o případu redaktora MS, který na okrasní konferenci organizoval protistátní podpísavou akci. Přivezl si s sebou také šablonu a spraj, aby mohl hromekým účtům nastříkávat na trička protistátní hesla...“

Inu, říká se: Nejlepší obrana je útok.

David Vondráček

TAKÉ K VĚCI

Často s námi lidé mluví o našem časopise. Většina z nich nás upozorňuje, že jsme málo průbojní, bojíme se a já nevím co ještě. Takže podle většiny lidí jsme spíše umírněnějším časopisem. O to víc nás mrzí, či konkrétně mně, že se najdou lidé, kterým jsme určitě trnem v oku. Zatím je nemáme v úmyslu jmenovat, protože proti nám vystupují skrytě, ale důsledně. Podle nich jsme plátkem přímo oportunistickým!

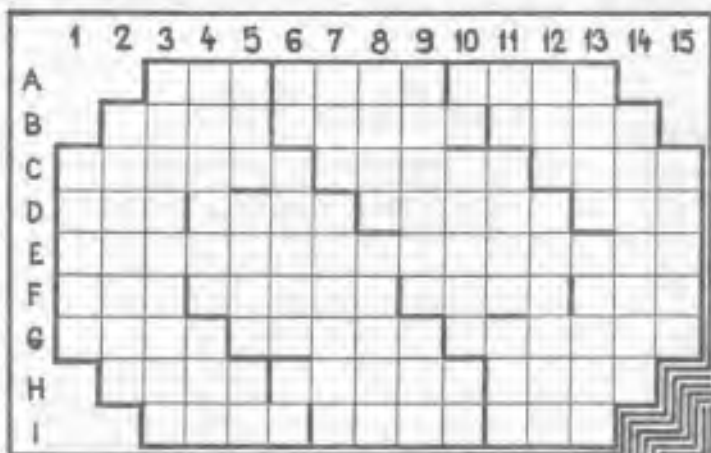
Protože je mnoho lidí, a bohužel i funkcionářů, kteří rádi používají cizí slova, aniž jim je znám jejich význam, zopakují co to ten oportunismus vlastně je. Je to přizpůsobování se danému stavu, kompromisus. V praxi se projevuje pasivitou, neplněním přijatých usnesení, porušováním demokratického centralismu, ignorování zájmů celé společnosti. Teď by stálo za to, aby naši čtenáři sami posoudili, jak dalece jsme oportunističtí. Článek v Mladém světě dokazuje, že stejné problémy jako my, mají bohužel i jinde a jen málo se liší od našich.

Lidem, kteří se snaží nás pošpinit a zastavit, můžu poradit poslední věc: "Snažte se jednat čestně a hlavně zpříma. Napište kritiku na nás a my na ní rádi odpovíme. Šířit fámy dokáže každý, ale většinou je pro něj těžší se rozumně vyjádřit."

UZEL NA KAPESNÍKU

I během hromadné dovolené,
u lesa či u vody,
v lese, v parku, na trávníku,
na chatě své i svých známých
a hromadných shromaždištích
jedno stále v hlavě drží:
před usnutím po svačině
plánovaně, nečekaně,
ráno, večer, po ránu,
dává šenci na věk dlouhý
bezpečný sex
pojištěný
POMŮCKAMI Z VULKÁNU !

-eh-

Volá hlídač JZD
na kočího:

"Josef, kouřej
tví koně?"

"Ne."

. . . (dokončení
v tajence)

VODOROVNĚ:

A. Zkr. Lékařské posudkové komise, sportovní výkon, lyžařský pozdrav.
B. Zn. tabáku, obyvatel Belgie, protiva.-C. Malířova potřeba, seskupení letadel, útok. -D. Římský pozdrav, zkr. státního nakladatelství technické literatury, chem. prvek, zn. barviva na vajíčka. -E. T A J E N K A. -F. SPZ Kladna, plody, zn. ostrého koření do omáček, zkr. rozhlasové společnosti Indonésie. -G. Letadlo, řeka na ostrově Honšú, žen. jméno. -H. Planežka, město v Japonsku, hlavní město Peru. -I. Svatební květina, část molekuly, tenisová asociace sestávající zebrříček mužů.

SVISLE:

1. Skrojek chleba. -2. Vojenské lůžko. -3. Pohádková postava z Večerníčku, lihovina z rýže. -4. V hudbě "rychle", SPZ Ostravy. -5. Popravčí, druh sýra, zn. hliníku. -6. Zkr. severovýchodu, jeden z mušketýrů, kancelářská zkr. -7. Usazenina, druh rostliny. -8. Italsky "olej", rozřeďovat. -9. Potřeba trampa, a sice, -10. Zn. cínu, polský koulař (býv.), zn. americia. -11. Slepíčí slabika, vyhynulý kočovník, pobídka. -12. SPZ Opavy, oklamat. -13. Býv. polský fotbalový reprezentant, člověk tábořící v přírodě. -14. Společenská místnost, kde se podává káva. -15. Druh psa.

psáno na březové kůře

Z Á V O D

"Dál nejdu," zachrčel z ničeho nic Honza a ukázkově sesložil do trávy. Ještě před dopědem se mu podařilo vyklouznout z usérny, takže mu stačil jeden, dva pohyby a byl spokojen. Okamžitě jsme ho následovali a během několika málo vteřin jsme už všichni čtyři vytvářeli tělotiskovou metodou na svých zádech obrazy, které později dostávaly jména: "Tráva v presu," "Tráva, čas a 80 kg" nebo "Utisk mnoha malých jedním velkým sliss "Kapitál".

Pracovali jsme ze všech sil něco přes hodinu, protože jeden z nepsných zákonů našeho trampského sdružení Lenoši zakazuje vyvolávat aktivní pohyb nejméně šedesát minut po ulehnutí. Toto pravidlo se přísně sleduje a jeho porušení mívá za následek tvrdé tresty. Proto si musíme každý dát pozor, kam si lehá. A ne jako nedávno Honza s Oldou, kteří si nevědomky lehli na kopřivy. Byly sice malinký, ale přesto Honza celou hodinu ukázkově vyl. Olda krutý boj nevydržel /tedy on ho v podstatě ani nezahájil/ a tak se do konce odpočinkového času šplhal za trest na okolní borovice.

"Mohli bysme vyzvat Gauče k nějaký hře," povídá najednou Fána. "Ty víš, že tady jsou?" podivil jsem se. "Sám Velký Gaučo mě ve čtvrtek povídal, že jedou sem." "Hmm," souhlasil Honza, "ale hlavně vymyslete hru, kde se moc neběhá." "Neboj," uklidňoval jsem ho, "Gauče jen tak něco nerozhází ani nerozhodí, natož, aby je něco rozběhalo. Ale co budeme hrát?" "No," vložil se do debaty Olda, "všimli jste si na nádraží toho plakátu? Toho kterého?" reagoval Honza. "Jestli máš na mysli ten, kterej nás lákal k posunovačům, díky, ale nemám zájem. To budu radši polehávat." "Ale ne. Myslím ten, co nás nabádal ke sběru šneků, že prej nám Francouzi dobře zaplatěj." "Nám?" zasvítily Honzovi oči. "Ale Honzo, nám zaplatěj Jádnota. Já myslel, že my a Gaučové ulovíme jednoho nebo dva šneky a zejtra dopoledne uspořádáme hlemýžďi dostihy." "Výborně!" zařval Honza. "Uděláme metr a půl dlouhou trať a můžem ležet až do odpoledne." "No, jen klid," krotil jsem jeho nadšení. "S tím metrem a půl bych to nepřeháněl. Abyse stihli poslední vlak domů." "Dáme start na osmou ráno a trať může bejt dvoumetrová," optimistil Honza "A poslední vlak jede v půl devátý z Ledečka a to je vodsad šest kiláků. Neřkej, že do sedmi ty dva metry nepřelezou." Nejistě jsme se na sebe a Oldou podívali, protože o rychlosti šneků nemáme největší vědomosti, ale to už Fána radostně huláká: "Ze Gaučema, ze Gaučema!" "Tak jdem," souhlasil Olda, "a cestou se ještě dohodneme o ceně pro vítěze."

Otevřel jsem dveře do chatrče, která z půli připomínala zemljanu a z půli hřebtky stlučený srub, čilí stluk. Snad právě proto nazývali Gaučové svou základnu Stlukjenka. Světlo nám uvnitř ukázalo to, co jsme

tušili už venku. Na dvou, jakýmsi zázrakem sem dopravených gaučích leželi čtyři kluci. "Budiček"! zahlekalí jsme štyřhlasně. "Už zas?" ozval se otrávený hlas Velkého Gauče. "To už jste tu zas? Vždyť letos jste u nás na návštěvě už byli!" "To je sice pravda," souhlasil jsem, "ale vy ihned vstanete nebo dojdeme pod kopec pro vodu a vy zažijete pořádnou sprchu." "Tak z toho mám opravdu strach," kejšal hlavou Jirka, zvaný Ležák. "Už vidím Lenochy, jak pro nic za nic lezou z kopce a zase zpátky. A ještě k tomu s vodou." "Dobře, ušetříme vás," řekl jsem odpouštějícím tónem, protože moje hrozba opravdu stála na špatných základech. "Ale stejně vstáňte. Přišli jsme vás vyzvat k zítřejšímu souboji."

Gaučové pomalu vstávali a sesedali se s námi do kruhu. Honza chtěl sundat z krku kalumet, ale Velký Gaučo udělal rukou zamítavé gesto: "Není třeba kouřit dymku míru. Jednak jsme ji vykouřili letos na jaře a potom, měli jsme výborný oběd a neradi bysme o něj kvůli vaší větečné tabákové směsi přišli." Pokrčili jsme rameny a začali jednat.

Protože Gaučové k našim návrhům neměli moc připomínek a protože nikdo z nich nezdržoval neustálým odbíháním jako na jaře, byli jsme za chvíli hotovi. Velký Gaučo se zvedl a slavnostně přečetl podmínky závodu:

- Start je v 9.00, kdo se nedostaví, bude diskvalifikován.
- Každá strana postaví maximálně tři barevně odlišené plaziče.
- Gaučové použijí startovních čísel 1, 3, 5, ; Lenochi 2, 4, 6
- Délka tratě metr padesát
- Noční trénink dovolen

Vyšli jsme před Stlukjanku a Oida se podíval na hodinky: "Je šest, sejdeme se u sedmi smrků v osm hodin. Sbírejte všechno, co má ulitu, pak uděláme konkurs." A vyrazili jsme hledat budoucího vítěze.

Pátral jsem opravdu poctivě a za hodinu jsem napočítal devět mra-
venců, dvě žáby, užovku, myš a tři turisty. Ale hlemyžďe ani jednoho. Jako by se ze všech stinných, vlhkých koutů vytratili. Doufal jsem, že hledám ze zoologického hlediska na správných místech. O to však byl můj úžas větší, když jsem uviděl Ležáka Jirku, jak slézá ze statného dubu a křičí: "Gaučo, tady taky nic! Mám prohlídnout ještě ty brízy?"

V osm jsme se sešli. Já neměl nic, stejně tak Oida a Fána. Jen Honza sáhl do kapsy a pomalu, tajemně otevřel pěst. Úplně jsem ztuhl. "Odkdy se žížale říká slimák?!" zeřval Oida. "No, ulitu sice nemá," zamlouval náš nejúspěšnější lovec, "ale zato je pátáct a půl centimetru dlouhá." "Tak to by nám asi neprošlo," procedil Oida. "Spát. Ráno vstanem v šest a musíme nějakou tu potvoru chytit. Vždyť sakra tak rychle zas nelezou!"

Neprobudili jsme se v šest, ale v půl osmý. "Honem vstávejte. Přece to nedostanem kontumačně," povzbuzoval nás Oida. "Sejdeme se před devátou u závodistiště."

Višina porážky nás hnala místama, kudy bychom za normálních okolností nikdy nešli. Po čtyřech jsem se prodíral kapradím a divoce rozhrnoval listy. V jednom zákoutí jsem narazil na spícího Ležáka. Schoulenej do klubička, v poškrábaný ruce baterku. "Ležáku, co se děje?" budit jsem ho. "Áááááh," zazíval a protáhnul se. "To si ty? Co by se dělo. Ten blázen Gaučo řek, že bez slimáka se nesmíme vracet. A mě ve dvě hodiny došly baterie. Prostě jsem neměl štěstí."

Ani já neměl štěstí. Ešlo za deset minut devět, když jsem potkal Fána. Měl trpkost v očích a neřekl ani slovo. Šli jsme pomalu z kopce a živili v sobě ohýnek naděje, že třeba Honza nebo Oida... Asi ze sta metrů jsme je uviděli. Stáli u startovací čáry, hlavy svěšený. "Konec," konstatoval pohřebním hlasem Fána, protože Gaučové vůbec nevypadali nemajetně. "Tak co," hulákali na nás už z dálky, "vzdáváte se?" Vtom do mě Fána vrazil, až jsem se zblízka podíval na jehličí.

"Co blázníš," vztekal jsem se, ale on už klečel a rukama rozhraboval listí. "Málem bys toho chudáčka rozšlépl, viď malinkej, no neboj se, nic se ti nestane, strejda tě vezme na závody a když vyhraješ, tak se bez tebe polívka klidně obejde."

Hnali jsme ke startu. Na klukách bylo vidět, že jim spád pořádně kámen ze srdce. Zato Gaučové vypadali, jako by jim ten kámen spád na nohu. "Dáme mu jméno Zázrak," rozhodl Olda a hned mu štůtcem psal po zádech. Na každý bok mu ještě namaloval dvojku a postavil ho na startovní čáru. "Zatraceně! Pět vteřin a mohlo to být jasný," syčel Velký Gaučo. "No dobrá, stihli jste to. Ale přijít na start, to ještě není všechno. Tak je připravte - pozor - START!"

"Makej! Haj-zle! Ma-kej!" začali okamžitě skandovat Gaučové. "Proč nadáváš?" zeptal jsem se Honzy. "Jejich jednička se jmenuje Hajzl, trojka Hovado a pětka Debil." "Prima jména," pochválil jsem Velkého Gauče. "A jak pěkně zněj při skandovaném pokřiku." "Že jo," řekl potěšeně a připojil se k ostatním. Řvali "Hovado do toho!" Šnek číslo tři, tedy Hovado, si to ale nenechal líbit, stáhnul růžky a ani se nehnul. Gaučové znechuceně zmlkli.

Zatím, co jsme v klidu obědvali, na devadesátém druhém centimetru zuřil urputný boj mezi Zázrakem a Deblem. Daleko za touto dvojicí zůstal Hajzl, Hovado zůstal na startu. Ani se nehnul.

V pět Olda prohlásil, že teprve teď začíná být závod zajímavý. Do cíle chybělo 36 centimetrů.

V šest jsme leželi kolem cílové čáry a hypnotizovali svoje borce. V sedm chybělo do cíle pět centimetrů. Řvali jsme jako blázni.

Čtyři centimetry.

Tři centimetry.

"Debile!" "Zázraku!"

Dva centimetry.

Debil se z ničeho nic zastavil! "Lez! Lez!" šílěli Gaučové.

Centimetr.

Debil vyrazil jako raketa, zatímco zázrak nám připomínal zpomalený film.

Ještě kousek! Kousek! Zázraku!

"Hurá!!!" zařvali jsme, co to šlo. "Vyhráli jsme! Hurá!" a tančili při tom svůj opojný tanec vítězství.

Gaučové klečeli tiše a odevzdaně u cílové čáry.

Olda se podíval na hodinky a řekl: "Tak za padesát minut nám to jede. Ale když dáme indiánskej, tak těch šest kiláků zvládnem, že jo, kluci?" Keřvali jsme. My vesele, Gaučové smutně. "Tak dem," řekl Honza a rozběhl jsem se k Ledečku. Uběhli jsme pár metrů, Olda se ještě otočil a zavolal: "Gaučové, a nezapomente tady svoji cenu! Naše usárny!"

- C a i s , Kolín -

/povídka obsadila 1. místo v kategorii proza pokročilých v Trapsavci 87/

PŘÍSPĚVKY MŮŽETE
ZASÍLAT I BĚHEM
PRÁZDNINOVÝCH
MĚSÍCŮ ?

DALŠÍ ČÍSLO VYJDE
V POLOVINĚ ZÁŘÍ

BULLETIN MLÁDEŽE
SVYH ČTENÁŘŮM PŘÍJEMNOU DOVOLENOU